Ե· 6972 1895 ՅՈՒՆՎ 16 · 4 ՉԱՐՇԵՆԹԻ 36 ԻՆՃԻ ԱԼԷՆԼ ١٣١٢ ՐԷՃԷՊ ١٩ Ե· 6972

Մանզումայի Էֆքիար

30 ԲԱՐԱ 30

منظومهٔ افکار
صاحب امتیازی و مدیر مسئولی
قره‌بت یانوسیان
مطبعه‌سنده باب عالی جادهسنده ٣٦ نومرولی
دائرهٔ مخصوصه‌در

ԿԱՊՕՆԻ ՊԵՏԵՐԻ
Սովորական տարի 80 40
Կիսամյակ տարի
Եռամսյակ տարի
Միայն Քաղաքում
Արտասահման 100 50

Սահիպի իսպիտակ
ԿԱՐԱՊԵՏ Ս. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Մեծագոյն Իթթիհատիս
Գալաթայի Ալի ճատրէսի մեջ No. 36

Direction du journal
MANZOUMEI EFKIAR
Grand rue de la S. Porte.

ԱՅԳԱՅԻՆ

Սրբազան կաթողիկոս հայրերի բէնէրանէ օրէնութիւնարը-ը հավի օլարադ՝ Թիֆլ սաէն քէչիսէ իլլէտիքլէրի պէր գրթաթէլէկրաֆնամէ իլէ, Բաթրիգ Ամեն. Սրբազան հայրերինի, մէժուրիէթի ճէտիսէլէրինաէն տօլայը թէպրիք իմմիշլէր տիր.

Բաթրիգ հայրերէրէն ժէրլերինն սո ըէթլէրի, պիրէր թէպ քէրքի ըէսմիսէ իլէ Շէհրի էմանէթինէ, Զամբիսէ նէզարէթինէ, Տէֆթէրխանէ նէզարէթինէ վէ Սիճիլլինուֆուս իտարէսինէ թէպ լիկ օլունմուշ տուր.

Յետն, Բաթրիգ Ամեն. Սրբազան հայրերէրի ըէֆգատլարը տա գարու քէշեսաը Ֆրէնկեան Արքեպիսկոպոսէ. պուգունտու հայ ճէ շէյխիւլ-Իսլամ հայրերէրի ըէրլէ տիկէր պաղ վիւքէլի ֆէխամ հազարաթը նէզտինէ ազիմէթլէ ըէսմի գիճարէթի իլգա իմմիշլէր տիր.

Իզմիտ առաջնորդու Օսեփանոս եպիսկ. Յովակիմեան՝ Իզմիտ առաջնորդեցի վէ Թաղ. Խորհուրդ հէյեէթիլէ պիրլիքաէ տիւն չէհրիմիզէ կէլէրէք, Բաթրիգ Սրբազան հայրերինէ արզը թէպրիքաթի իմմիշլէր տիր.

Բաթրիգի սապրդ Տ. Խորէն Ս. հայրերի եվվելքի կիւն Ամեն. Սրբազան Պատրիարք Հայր հայրերինի գիճարէթ իլլէմիշլէր տիր.

Դեր. Բարթողիմէոս Սրբազան Զամիչեան տախի կէչէն կիւն Բաթրիգխանէնէ ազիմէթլէ, Ամեն. Ս. Պատրիարք հայրերինի թէպրիք իլլէմիշլէր տիր.

Պատրիարքանի Փոխանորդ Հայր եվվելքի կիւն Ռուսիա վէ Ռումանիա սէֆարէթխանէլէրինէ ազիմէթլէ, սէֆիրլեր ճէնապէրինէ Սալը ճէտիսի Ս. Պատրիարք հայրերի նամնա թէպրիք իլլէմիշլէր տիր.

Տախիլիէ նազիրը տէվլէթլու խալիլ Բիֆաթ բաշա հայրերէրի Ս. Պատրիարք հայրերինի գիճարէթինէ ասնրա, գարի տը վիզիթիլէրինի կէչէն ճումաա իրթէսի կիւնու միշարիէյէ Ս. Պատրիարք հայրերինէ կէօնտէրմիշ օլաուգլարը կիպի, եվվելքի կիւն տախի խարիճիէ նազիրը տէվ. բաշա հայրերի թարաֆընտան Միրպէշլի էֆ. Կիւլլապեան Ս. Պատրիարք հայրերինէ իտտէր գիկարէթի իլլէմիշլէր տիր.

Եվվելքի կիւն տախի, Իրան ցէֆարէթի թարաֆընտան Իրան ժէնէրալ գոնսուլու Յովհաննէս խան Ռուխմանիա սէֆարէթի թարաֆընտան պաշ թերճէմանի Պ. Լա Հէ վէ Սէրպիա էֆքարէթի ճանիպինէ մեսլեթլու Պ. Թաղէոս Թերխան Ս. Պարսիաքը հայրերինի գի եաղլեթ իլլէմիշլէր տիր.

Եվվելքի կիւն Ֆրանսա ցէֆարէթխանէսի թարաֆընտան պաշ թերճէման Պ. Ռու, Բաթրիգխանէնէ ազիմէթլէ, Ս. Պատրիարք հայրերինէ արզը թէպրիք իլլէմիշ տիր.

Ինկիլթէրրա սէֆարէթխանէսինէն տախի պաշ թերճէման Պ. Պօր Եվվելքի կիւն Բաթրիգխանէնէ ազիմէթլէ, Ս. Պատրիարք հայրերինէ արզը թէպրիք իլլէմիշ տիր.

Ռուսիա բաթրիգխանէսի գարդ. քէթխիւտասը Եվվելքի կիւն Ս. Պատրիարք հայրերինի գիճարէթ իլլէմիշ տիր.

Ռոպերդ Գոլեճ մէքթէպինէն միւնթէհի սընըֆլարընտա պուլունան Հայ չակիրտանի Բրոֆէսէօր Յ. ճէճիկեան էֆ. տելեֆէթլէ, եվվելքի կիւն Ամենամ. Պատրիարք հայրերինէ նէզտինէ ազիմէթլէ, փիճարիլեճէ հայրերինի էլինի թէպրիլ իլլէմիշլեր տիր.

Բաթրիգխանէ թարաֆընտան Տ. Վահան վարդապետ Յակոբեան բազար կիւնը Եանանխան սէֆիրի ճէնապէրինի գիճարէթ վէ Սալը ճէտիսի թէպրիք իլլէտիկի կիպի, եանէ եֆվմի վէզիֆէսինէ, բաթրիգխանէ գաէմ-միւտիրի Խարճապետէֆ տախի Պզլկարիճեան դարու քէթխիւտասընը գիճարէթ վէ բէսմի թէպրիքի իյիպ իլլէմիշ տիր.

Պու Մունդ Նապահրսը, Դեր. Բաթողիմէոս Սրբազանը, քիլիսէ հէյեէթինին արզուսնդ, վէ Ամեն. Սրբազան Պատրիարք հայրերի սին տավէթի իլգրէ. Պէյօղլուն. տա վաղը Սուրբ Երրորդութիւն քիլիսէսինէ Ս. Պատարագ թաղտիս իտէճէք տիր.

ԱԶԴ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Դեկտեմբեր սերնաա Ս. Փրկիչ հասթախանէսի մէնֆաաթինա սա գելան սիկրա քեղզիլարընտան 5275 ղրշ. հասըլաթ օլմուշ վէ չըգան 94 ճէնէսի թէքմիլ հասըլաթը 43.971½ ղրշ. ա պալկը օլմուշ տուր.

ԹԷՆԷՔԻՐ

Սառեր գաթլարա պիր հիւանի իպրէթ օլմագ իւզրէ մա թէչէքքիւր պէնան իտէրիդքի, հէվլէհրիմիզ խիւճճաչը վիլիմէպէրանընտան Արթաքի էֆէնտի Ղուկասեան թարաֆընտան, պիր գաչ հաֆթա մուդատէմ վէֆաթը զազէթամըզատ տէրճ ու պէեան գըլընան բէնէրի միւհթէրիմի խայրու ուէվագը նիրեէթի մէժմուհէսիլէ Գալաբրիլեէմիզտէ վագը Ս. Էուսթաթիոսիլ քիլիսէսի մէքթէպի ի չին պիր սէնէլիք Մանգամէ իհտասընա հիմմէթ պուլրուլմուշ տուր.

Հէր ճէնագէ իլլին՝ էն ազը պիր գաչ լիրատան պիր գաչ եիւզ լիրաեա գատար, եանի ճէնագէ սահիպինին գուտրէթի վէ եախոտ նիրեէթի նիսպէթինտէ մէսարիֆ վուգու պուլմագտա օլուգ, վէ չօգ տէֆա շու յէսարիֆաթ տէֆթէրինէ պիր եա պիր գաչ ղազէթանէն իսմի տախ տախիլ օլմագտա պուլունմագտա, ղազէթալարա վիրիլէն բարաեա մուդաֆի, շու ուսուլէ յիրմէթի օլունմասընը արզու էվ նասիհաթ իտէրիդ, զիրա պէօյլէ ֆազիլէթ սահիբ հիւքմիւնէ կէչիրիլինտէ, պիր չօգ ֆազար մէքթէպլէրտէ չօճուգլար վէ սայիրլեր գուռեարագ իսթիֆատէ իթտիրքտէն վէ ղազէթալար տա թէշվիգ օլունտուգտան պաշգա, պիր տէ ֆազլա օլարագ, հէմ ճէնագէ սահիպլերի շու եա պու ղազէթաեա նէ վիրմէլի տեեի տիւնիէթիք էնգիրիսինտէն, վէ հէմ գէ ղազէթաճըլարը ասապա չէրեա պաշ ճէնագէ սահիպինտէն գաչ գաչ. թաղէպ իլլէսէք քիչ նէզարէթէ գարշը կէօրէրէք կէնդէնմինլէր տեեի տուշիւնմէքլիքտէն գուբթուլմուշ օլանագլարընտա չիւրհէ ճաեիզ տէկիլ տիր. պուլուտլուտախի ճէնագէեէ հիւքմէթէն չէյէք կէօնտէրէճէք եէրտաք, կինէ ճէնագէեէ հիւքմէթէն Փրկիչ վէ եախոտ սահիր պիր խալրու գէվապ իչին՝ չիչէք պէտէլինի իհտիմէքլիք, ֆազիլէթինէ պէնգէմէք տիր. կէչի վէքիսինտէն տախի միւրաատ պիր ատէթ տիմէք քէսէ, իբիսի մէճանընտա պիր ֆարգը ազամ պուլունտուգու այիքտար տիր.

ԹԷԼԵԳՐԱՖ

Բարիս 14 յունվ. Մէճլիսի վիքէլա՝ տեվիր նօլլարրն ֆահդ թէմիմանը վէ տեղելէսի իւզերինէ ինքտի միւղաքէրէ իլլէ, վիքելքարն գատագ իմմիշլուգու լահիհաթը 242 րէյէ գարշ 262 րէյ իլլէ ռեատիմիշ, վէ հէյրէթի վիքելա իսթիֆա իմմէքլէ, իսթիֆասը ըէնի ճիվանուր թարաֆընտան գապուլ օլունմուշ տուր.

Թէլիգ 15 - Եենի գատինէթ օրեոս թէշքիլէ մէժուր Մ. Գանֆի թէշկիլատինէ մուվաֆֆագ օլմագլա, եէնի հէյեթի վիքելա թէշքիլ գէլընմըշ տրը.

Աթինա 14 - Տիւն Բաթրատա չեատա պիր զէլզելէ հիսս օլունմուշ ինէ տե, խասարաթ օլմամըշ ազը. Դուրնեթ պօղազը հէնիտէն սեկ պէսմ լլան փաիլմիշ տիր.

Տեղեկագիր Ռուսական պետական գրքերի միհրթիրիմի խայրու ուէվագը նիրեէթի մէժմուհէսիլէ Գալաբրիլեէմիզտէ վագը Ս. Էուսթաթիոսիլ քիլիսէսի մէքթէպի ի չին պիր սէնէլիք Մանգամէ իհտասընա հիմմէթ պուլրուլմուշ տուր.

Հէր ճէնագէ իլլին՝ էն ազը պիր գաչ լիրատան պիր գաչ եիւզ լիրաեա գատար, եանի ճէնագէ սահիպինին գուտրէթի վէ եախոտ նիրեէթի նիսպէթինտէ մէսարիֆ վուգու պուլմագտա օլուգ, վէ չօգ տէֆա շու յէսարիֆաթ տէֆթէրինէ պիր եա պիր գաչ ղազէթանէն իսմի տախ տախիլ օլմագտա պուլունմագտանն՝ ղազէթալարա վիրիլէն բարաեա մուդաֆի, շու ուսուլէ յիրմէթի օլունմասընը արզու էվ նասիհաթ իտէրիդ, զիրա պէօյլէ ֆազիլէթ սահիբ հիւքմիւնէ կէչիրիլինտէ, պիր չօգ ֆազար մէքթէպլէրտէ չօճուգլար վէ սայիրլեր գուռեարագ իսթիֆատէ իթտիրքտէն վէ ղազէթալար տա թէշվիգ օլունտուգտան պաշգա, պիր տէ ֆազլա օլարագ, հէմ ճէնագէ սահիպլերի շու եա պու ղազէթաեա նէ վիրմէլի տեեի տիւնիէթիք էնգիրիսինտէն, վէ հէմ գէ ղազէթաճըլարը աճապա չէրեա պաշ ճէնագէ սահիպինտէն գաչ գաչ. թաղէպ իլլէսէք քիչ նէզարէթէ գարշը կէօրէրէք կէնդէնմինլէր տեեի տուշիւնմէքլիքտէն գուբթուլմուշ օլանագլարընտա չիւրհէ ճաեիզ տէկիլ տիր. պուլուտլուտախի ճէնագէեէ հիւքմէթէն չէյէք կէօնտէրէճէք եէրտաք, կինէ ճէնագէեէ հիւքմէթէն Փրկիչ վէ եախոտ սահիր պիր խալրու գէվապ իչին՝ չիչէք պէտէլինի իհտիմէքլիք, ֆազիլէթինէ պէնգէմէք տիր. կէչի վէքիսինտէն տախի միւրաատ պիր ատէթ տիմէք քէսէ, իբիսի մէճանընտա պիր ֆարգը ազամ պուլունտուգու այիքտար տիր.

ՏԱԽԻԼԻԵԷ

Եբլ-պաշը մունասիպէթիլէ թարաֆը հազրէթի Բաթրիգխանէնէ Ռում բաթրիգխանէսինէ 78ա էրմենի բաթրիգխանէսինէ 40. վէ էրմենի-կաթոլիք բաթրիգխանէսինէ 25 պէն զրուշ իհսան պուրրուլմուշ տուր.

—Տախիլիէնէ նէզարէթի թարաֆընտան վիլայէթը Շահանդեէ իրսալ պուրուլան թահրիրաթը ամմուվիէտ թէզքիրէսի Օսմանիէլերին հէմ իտարէ մէճլիսլերինդէն հէվաֆ Սիհճլի Նուֆուս մէմուրը Թարաֆընտան մէհգիլէնմէսի վէ աքսի թագտիրտէ մէվգուրինի ախտէսինին մէսդէլ օլաճաղը, վէ չիմտիսէ գագդար եաղընը Սիճիլլի Նուֆուսա մէմուրու Թարաֆընտան մէսգիրլէնմիշ օլաքագ պէտլունդան թէզքիրէսի Օսմանիէլէրին՝ սա հէպսէրի թարաֆընտան միւրաճաաթ վագուէլինտէ, Լեգարէ մէճլիսլերի ճանիպինտէն տախի մէսգիրլենմէսի լազըմ կէլէճէկի իշարէթ գէլընմէզ տրը.

—Եունան սէֆիրի բրէնս Մավրոգորդաթօ սէնէ պաշը միւնասիպէթիլէ եունան թէպասը մինթէպերանընը բազար կիճենի. նէգտինէ պատաու իմմիշ տիր.

—Հէր սէնէ կիպի պու սէնէ տախի Լ. Հէրը զազէթաճը՝ Եելպէճը վիզիթալարընտան խալի օլմագ իսթէէնէրէ արասընտա Գարա-տէնիզտէ ճան գուրթարանլարընը մէնֆաթինա ծարագ պիր իհանէ տէֆթերի աչմըշ, վէ պու ֆեանէ Հայլարտան եալընը Գարրիէյ էֆ. Նորմանուկեան 40 ղրշ. Դէորգ էֆ. Բազարաա 40 ղրշ. Բարթող էֆ. Թելկան 20 ղրշ. Պետրոս էֆ. Աղարեան 40 ղրշ. Թքնիրը եավը բաշա 20 ղրշ. Հէքիմեան էֆ 54 ղրշ. Աբրահամ բաշա 216. Ա. Եսաեան էֆ. 108 ղրշ. իանէ վիճմիշլէը տիր.

—Լէվանթ Հէրալտ գազէթաը՝ Պօղազ-իչինէ վէ վէ Տախիլ քէճրիէտէ թուրթուլան պալիգարտան ալընան վէ սէնէվի 40 պին լիրաեա պալիգ օլան եիւզտէ 20 վէրկիի հիսապ իթվէրիլէ, Իսթանպօլուն տէնիզտէն գէնէվի 200 պին լիրա քեասրը օլտուղունու սէեան իտարեօրա.

—Վան թէլէգրաֆ վէ բօսթա միւտիրի ուազիմիսինին տարիէսինէ պուլունան մէվգիլէրտէ մուխասէբաթ արթմըշ օլտուղունտան, իշլէրին կէճիքմէմէսի իչին, Պիթլիսի Մուշ, Սըղերտ վէ Պասագիր թէլէգրաֆ վէ բօսթա մէրքէզլէրինէ պիրէր գէմիք իլավեսինէ գարար վերիլմիշ տիր.

—Ռուսսումաթ էմանէթի հուգուգ մխչավիրի Նիզամէտտին պէյ՝ Ցիլեեանը ումմիսէ իտտարէսինէ պիր լայիհա թագտիմ իտէճէք, պունդա մէմալիքի էճնէպիէտէն կէթիրիլիպ մէմալիքի Օսմանիէտ սամլյան զազէթալարը բուլ ըէճմինէ թէճպի օլմասը հագդընտա պաղը իրգահմէթ գանունէեէ իթա իլլէտրշտիր.

—Դեկտ. Զիմոէն 31 է գատար չէհրիմիզտէ ժուրամէրքէք 60, գատրն 90, Խրիսթիան էրքէք 54, գատրն 29, Եէհուտաիէրքէք 8, գատրն 9ի ճէնան 250 քիչի վէֆաթ իմմիշ տիր.

—Տախիլի վիլաեէթտէ տէվրէ չըգմըշ դան Պիթլիս վիլայէթի թահսիլ գաչ աքչէրէն ՍԷրքէզ ավատէթ իրէմիշ տիր.

—Գոմիսիոնճուլուգ իտէն վէ թրբաագիզնաա չիպէքի պուլունան Եանի Սարասի 8100 լիրա իլէ թաթիլի թէեարեաթ իմմիշ տիր. Պու իֆլաստան տոլայը կիմիշկեցտան պիրտէրլէրէ 1000, Բագտիվան 700, Դրիգոր Նագաշեան 400, Անանիէտիս 286 լիրա վէ ամկէրլերի տէ պիրէր մըգտար գիեան իմմիշլերտիր.

—Կէչէն ճումաա իրթէսի կիւնիւնտէն պէրաա Շաբգ Սիւրաթ գաթարը չէհրիմիզէ կէլմէմէքտէ վէ մէգքիր գաթարդ հագդընտա նէ՝ Բեամէլի չըմէնարքէր գումբարաբանա վէ նէ՝ տէ էհալինին հիչ պիրինէն պիր կէօնտ մաղի մտի վիրուա իմմէմէքտէ տիր.

—Զըգան հաֆիզա Ցիմէթօղա. տա պիր ճինանէթի վուգու պէյ. մուշ տուր. չէօյլէ քի Եօրկի իսմին. տա պիր արաղաճը պիր ֆրուն սահիպի օլան Մէհմէտ նամ քիմսէնին ֆիւճճէթէն վէֆաթ իմմիկինի խապեր ալմըշ օլտուղունու գարբնտաա պիլտիրմիշ, վէ թահգը գը վատտէ իչին ֆրուն կիսիլ. տիքտէ, Միհրալը էվվելճէ պօղնուլուպ, Մուսախտան էն ճինանէթի վագրատան էսէր գալմամագ իւզրէ վիճուտինի եագմագ իչին ֆրունա ամբլի

ՍԱԼԸ ԱԹԻԳ ՎԷ ՍԱԼԸ ՃԷՏԻՏ

Ազիզիմ Սիրուն էֆէնտի,

Ինսան թապիաթընտա, իւր եա ֆէնա գալբշլան պիր հալէ եանի պիր ուսուլէ, պիր առէթէ վէ եախոտ պիր ֆիլ ու հաբէ քէթէ փուլ օլմագլըգ վար տըր, վէ պունտան տա գուվվէթի հիչ պիր էսէր եոգ տուր առնիլսէ ճաեիզ տիր. պունուն թէճրիպէսինի, հէր առէմ պիզզաթ քէնտի ինգէրինտէ, հէր կիւն կէօրմէքտէ օլուպ, իսպաթը նա գալդրշմագլըգ կէրչի առէթա ապէս իսէ տէ, եալնըզ պիր դաշ գալէմինի պէհան ալգկէչի վիրմէք իսթէրիմ, մէսէլա չու հէր նէվի մազարրամընը հէր վագթ կէօրմէքտէ, պիլմէքտէ վէ իշիրմէքտէ օլաուղումուզ թիւթիւն վէ հէր նէվի քշրէթ քի, եավաշ եավաշ ալըշմագտան սոնրա, պիլնէ պիրիմիզ գալալըգնա վագ կէչէմեեէրքէ, հէմ բարամըզը աթէչէ եագմադտա վէ հէմտէ հէր նէվի մանէվի գարարլաշընը չէքմէքտէեիզ։ Վէ իշլեմ պիւեիւք քիւչիւք հէր առէթ էօյլէ տիր, նէ՛ մութլու օլ առէմ վէ օլ էհալիեէ քի, հիչ պիր մուզիրը նատէթէ էսիր օլմամագտա տըր, վէ տահա գիեատէ մութլու օլանէմ վէ օլ էհալիեէ քի, մուզիրը առէթլէրէ գարշը մուգամէմ միգդաթիր օլապիլիր քէն պաշգա, խարլը առէթլէրէ եանի քազիլէթ իշլեմէքլիք առէթինէ տէ գուլ վէ քէօյէ օլուր։

Ազիզիմ, հալիւէ չոգլար միսիլու տիզ տախիչ սաեիր առէթլէր սըրասընտա, հէր եէնի օէնէ պաչընտա, հէրվագէթասա, կէչմիշ վէ եէնի պալմարը օէնէ հագգընտա պիրէր մեգալէ ազումագլըգ առէթինէ ալշմըշ օլուուղունուզդան, Մանչումէմզամէ տէ օլ եէնլտա պիր մեգալէ օգումագլըգը պէքլիմէք տէսինիզ։

Ազիզիմ, պու եէնի օէնէ հագգընտա քէյֆիյէթա չըգմագլըգ գուառբէթինէ մազլիք օլմատըգընը պիլմիկիմիզտէն, պաշգա պիր չէյ սէօյլէմէեիզ անճագ ճէնապը Հագգտան լութֆ ու պէրքէթի պէքլէմէքլիք, վէ անճագ ֆազիլէթ վէ խալը ու չէվապ վէ ինսանիեէթ եէօլունտա չալըշմագմընը էլ զէմիլէթինի արզու վէ նասիհաթ ալա իքթիֆա իտէրիզ։

Վէ կէչիրմիկիմիզ 1894 սէնէսինէ կէլինճէ, քէզալիք սիպէմաթ կրդ եօլաչնտա գաթան էհլինէէթ վէ գուտրէթիմիզ պուլունմատըգընը բանա պիլմիկիմիզտէն, ուվյամ տինեա բօլիթիգասընա տա եիր հիչ մասալիսմաթ իթասընա լիուզում կէօրմէեիզ, ֆագաթ պազը զազէթալարտա պիլեիք վագբալարը խիպասաթէն կէօրմէյէն մէճմուալարընը թարիխ մազսէմընտա օգունմասընը նասիհաթ իթմիկիմիզէ պէրասէրեա եալնըզ միլլէթիմիզէ տաեիր պազը հալլերին զիքրինի կէչէրէք խաթմի քելամ իթմէքլիկի ճէհէմմիլեէթատէն ատտ իտէրիզ։

Լաքին ազիզիմ Սիրուն էֆէնտի, պազնու կէրչի սէօյլէմէք գօյայ ի սէ տէ, խճրա իթմէք, ալէյհուսուս պիզիմ իշին բէք կիւճ տիր, չունքի մալիմ եա պիզիմ գալէ միմիզ տաեիմա բէսիմսիզ թարիգինի թուրմուշ տուր, եանի հեր կիտիշմիզտէ չարբրգլըգ կէօրմիշ տիր, վէ չիմտի տէ պիթմազի ճէքքերիր իստէճէկինաէն, էքսէրիեէթ գարշը սէօյլէմէքլէ, պիր գաթ տահա կէօզտէն տիւշճէք վէ թահգիր իշիտէճէք տիր։

Պիզճէ պու սոն սէնէ, սաեիր սէնէլէրտէն զիեատէ էսէֆամիզ պիր սուրէթտէ կէչմիշ տիր. վէ օլ մէրթէպէ էսէֆամիզ պիր հալտէ կէչմիշ տիր քի, պիր էհալիտէ պու մէրթէպէ ճահիլլիք վէ չարբրգլըգ պուլունմասընա վէ հէմիշէ տէվամ իթմէսինէ ինանըպ ագըլ իրտիրէմէտիկիմիզտէն, պիզ գաթ քէնտի կէօրիւշիմիզտէն շիւբհէ իթմէկէ, վէ թէքմիլ եանլըգ պիզտէ օլմալը տըր տիմէկէ պաշլամըշլըգ տըր, վէ պէլքի տէ պու շիւբհէմիզ հագգլը տըր, եանի տօղրու տուր, զիրթ, թէքմիլ պիր էհալի՝ հէր իշի միզտէ թարագգը վէ թէպատտիւմ կէօրտիկիմիզտէն, ինչ գալպիմիզ վէ եախոտ վիճտանըմըզ քէնտիմիզին հագգլը օլմասընա չէհատէթ իթմէք իսթէմէքտէ տիր. թէքմիլ էհալիմիզին էվհամ, չարլտանչրգ պաչպաղազլըգ վէ եալանճըլըգ բէն չէսինտէ պուլունմասընը իստիրա իլլէմէքտէ տիր. իսմի պու կիւն եէրիմիզ միւսաատէ իթմէտիկինտէն, մէգքիւր չէհատէթլէրին պէեանընը կէլէճէք տէֆաեա թէրք իտէրիզ։

ԽՍԼՈՒՃԻԵԼ։

ԻՆԿԻԼԹԷՐԱ

Պու կիւնլէրտէ, ինկիլթէրրա վիքէլասընտան Սըր Ուիլեամ Հարգուրթտան իսթիֆա իտէճէկի՝ վէ միլթեազըպէն Մէճլիսի մէպուսանընդ տաղրըլարագ, եէնի ինթիխապաթը իճրա գելընճաղը չարլուպ, վագտա մալիեէ նազրը քէնտի իսթիֆասը հագգընտաքի չարեանընդ պիէսա օլտուղունդան իլան իթմիշ իսէ տէ, պու թէքզիֆին սուրէթի թէրթիպինտէն տուչաեը քիմսէ պունա ինանմաերպ, հէր քէս թարաֆընտան էնվաի մանէալար վէրիլմէքտէ պուլունմ Մուշ տուր, Շուրասը սահիհ տիր քի, Սըր Ուիլեամ Հարգուրթ իլէ Լորտ Բոգպէրի արասընտա բէք չոգ նոգթաղարտան տօլաեը մուալաեէ նէթի էֆքեար պուլունուպ, պունլար միեանընտա մէվճուտ ծլան պու հալ՝ գապինէթատա տիկէր բէֆիզլէրի իւզէրինէ տախի սուրթէէսիր իթմէքտէ տիր. Միչարիւէյհիմա արասընտա գաթէն խուսուսի պիր զըտտիեէթ՝ թագկատսթօնուն պաշ վէքիլլիկի զէմանընտա պագի իքէն, սոնրատան պիր թագըմ էասսի մատտէլէր գուհուր իթմիշ, էգճիմզէ սերպէսթի փըրգասընդ իթթիխազ իտէճէկի մէսլէք իլե մէճլիսի վիքէլանընդ պէեանանամէսինի թէրթիպի արասընտա պազը կէօնա մէսէլէլեր մէյտանա չըգ ծրշ տրի։

Ղալիպա գուվվէի պահրիե հագգընտա եէնի եէնի մէսարիֆաթ իսթիեարը թասավվուրու՝ վիքէլա արպսընտա իսթիլաֆ հուսուլինէ պաշլըճա սէպէպ օլմագտա տրը։ Լորտ Պրդ օնսֆիլտին չավիրտի պուլչլանան Լորտ Բոգպէրի գուվվէի պահրիեէնին Թէզեիտի թարաֆընտա իսէ տէ, սերպէսթի փըրգասընդ ռիվաեաթը գատիմէսինէ պիր տերէճէ թարաֆտար օլան Սըր Ուիլեամ Հարգուրթ՝ մեզքիւր թէզեիտին հեր հալտէ լիուզումունու բէք նէ գապուլ իթմէմէքտէ տիր։ Միչարիւէյհ՝ էհալինին պիւտճէսինէ համի օլարագ, ազ իրատալարը պուլունանլարընը վեր կիւէրէքին թախֆիֆ իթմէկէ սայ իլլէմիշ, վէ մեզքիւր վերկիլեր զէնկինլերէ թահվիլ օլունմուշ տուր։ Շիմտի տէ զալիպա բատիգալարընդ թալեպի վճճլէ պիթիւն պիթրուն տէյիլ իսէ տէ, պազը վերկիլերի, վէ խուսուսա չայ, չէքր, գահվէ վէ պու միսիլլու չէյլէր իլգերինէ գօնուլմուշ օլան վերկիլերի խամիլիտէն խայլի խաֆիֆլէթմէք իսթէքմէքտէ տիր։ Իսմի պու վերկիլերին ազալմասը՝ Խազինէնին վարիտաթընը ազալթաճաղընտան, վէ լաքին Սըր Ուիլեամ Հարգուրթ՝ 1894 սէնէսինէն 4 պուչուգ միլիոն լիրա աշրը պուլունան պիւտճէսինճէ կիւճ իլէ մուվազէնէ հուսուլէ կէթիրմիշ օլտուղունտան, գուվվէի պահրիեէնին թէզեիտի իշին պիլէ օլսա, եինէ եէնի մէսարիֆաթ գարուսու աչմագ իսթէ վէեէճէկի թապիր պուլունմուշ տուր։

Ճէճագ վիքէլանդն արանքնտա քի ինթիլաֆ եալընըզ եէնի մէսարիֆաթ մէսէլէնինտէն իլէրի կէլմէեիպ, կէրէք հմբիմէթին վէ կէրէք սերպէսթի ֆըրգասընդն կէլճէճէք տէվրէի իճթիմա իշին ու մուալի պիր բրօժէլերի սիմագ լազըմ կէլորկի հալտէ, բէք չոգ նոգթալարտա իթթիֆագ իթմէմէլերի իհթիմալի տէրքնար տրը։ Պաշլըճա իթթիֆագսըզլըգ գօրգուճու՝ Լօրտալար մէճլիսինին թատիլի, եախոտ պիւթիթ պիւթիւն դաղվը մէսէլէսինտէն իլերի կէլճէճէք տիր։

Պէկքի ազ վագըթտան հարու վազիեէթ՝ սերասհաթէն անլաշըլըր։

Զըգան սէնէ զարֆընտա ինկիլթէրրաեա 408 միլեօն 505 պին 718 լիրալըգ էմլատա կիրմիշ վէ 216 միլեօն 194 պին 239 լիրալըգ էմլատագ չըգմըշ տըր։ 1893 սէնէսինէ թարթիգէն իսխալաֆ 3,317,540 արթմըշ, ֆագաթ իսրաճաթ 1 միլեօն 900,620 լիրա էքսիլմիշ տիր։

ՃԱԲՕՆԻԱ

Զըգան տալը կիւնիւ ճաբօնիա բարլամէնթօսու ագտը իճթիմաի տիպդ բեիսի միւքելա գէնիկ ֆիթ աէօգէ աղագ խտէրէք, պէվրէի հնագըրէտե Մէճլիսի մէպուսանընդ, ատի պիւտճէ վէ մէմլէքէթին իտարէի պախիլիեէսինէ մախսուս գանուն լաեհգալաբրյա իշթիգալ իտէճէկինի պէեան իլլէմիշ տիր։

ՃԱԲՕՆ ՎԷ ՉԻՆ

Ճաբան իլէ ագտը միւսալէհաեա մէմուր օլան Չինին պիրինճի մուդրախասրի յունվար ճ-տէ ոսն տէֆա Չին իմբէրատօրսընդան հուդուրունա գապուլ օլունուպ, ան ատն ճաբօնա կիթմէք ինդրէ եօլա չըգմըշ տըր։ Ցիկէր թարաֆտան Բէքինտէն թալմս դազէթասընա պա թէլեկրաֆ իլա օլունմուղունա կէորէ՝ ճաբան՝ միլթարէք թէքլիֆինի գապուլ իթմէմէքտէ իմիշ։ Բէքինտէ մուգիմ Ամերիգա էլչիսի՝ մոդիպպերթաթը հագըրէնին պա չա ըզմաեահաղընը, վէ օնտան սոնրա Բէքինէ կիրէնէ գապար ճաբոնուն գաթի թէքլիֆլէր իթմէեէճէկինի գանն իտիեօր։ Եալընըզ օլ վագթ ճաբօնլուլար՝ նէ չարթլար իլէ ագտը միւսալէհաեա բազը օլաճագլարընը պիլտիրէճէքլէր իմիշ։ Ճաբոնանան պէրրի վէ պահրի ասքէրլերի՝ Շանկանընդն չարգ թարաֆընտա նահիլ ճիհէթինի թէգգիգ իթմէքտէ օլուպ, ինգունլար գըզմէմիմինի Չին թօբրաղընտա քէմալը հուզուր իլէ կէչիրմէք իւզրէ ճիտտէն հազըրլանընթօրլար իմիշ։

ԳՕՐԷԱՆԸՆ ԻՍԹԻԴԱԼԸ

Զըգան հաֆթա գարֆընտա Գորէանընդ Սէուլ չէհրինտէ վագը իպատէթխանէ տերուսինտէ, գրայ խանէսանը, վիքէդա, ասքերի վէ միլքի պիւեիք մէմուրին հազըր օլտուղու հալտէ, Գորէանընդն իսթիգլալիեէթի իլան ֆըլընմըշ տըր։ Ֆիլիպաթտա Գորէա իտարէսի ճաբոն հիւքիմէթինէ թապիօլաճագ տըր։ Մուալիլաթը ասքերիեէ բէֆագաթ իտէն էվրօբալը մուխպիրլերին բիվաեէթինէ կէօրէ, Գորէալը լար զաեէթլէ ֆիւթուսսուզ քիմսէլէր օլուռաֆ-իտարէլերի իշին հէր հալտէ էճնէպիեէ մահթաճ տըր լար։

ՄԷՔԵԱԹԻՈ

ԱԼԱՄՊԷՐ

(6971ինճի նիւսխէմիզտէն տէվամ վէ խիթամ)

Ալամպէր, հագգըգ աթէն ։ իւեի՝ պէգ ֆէյլէսոֆ իտի։

Պիր ճամանը էվինին թրբրաղ գաթընտա, զարուրէթի խաբիգ իրլատէ էշինցէյ սէմէրէի տաու իգտամը օլարագ իքթիսագ իմմիլ օլուուղու չանու չէօհրէթի՝ Ալամանկա վէ Բրգսիա մէմալիքինին հէր հիհէթինէ եաեըլմիշ օլտուղունտան, Բրգշիա գրալը Ֆրէ էրիք իլէ Ռուսիա իմբէրատօրլուսսը Գաթէրինգ միչմարիւյհէ բէք գիեաղտե լիֆիֆլրամաք վէ պէր չոգ իլթիֆաթլար իթմիշլէր տիր։

Հաթթա ասհապը քէմալը ֆագու իլմինտէն քէնտինի վէ մէմլէքէթինի միւսթէֆիտ իթմէք խուսուսընտա հէր տիւրլու ֆէտաքեարլըգը իխթիարատէն չէրինմէ՝ եէնա միչարիւէյհ Ֆրէտերիք գարարլը իշթիրաք իտէրէք սէնէ պէ սէնէ պիր մէպլաղը քիուլինին իթթաքընը վէ քէք պիւեիւք պիր հգպարն թէվճիհինի վատէ գատուլի, իշին բէք չոգ նիեազլար իթմիշ տիր։

Լաքին Ալամպէր պունլարընը ճիմլէսինի բեատ իլլէեիպ, հալը զարուրէթտէ օլսա պիլէ եինէ վաթանը վէ վաթանտաշլարը իլէ եատշամաեը հէր իգպալէ թերճիհ իլլեէն ասհապը քէմալտէն օլտուղու իշին, մեզքիւր թէքլիֆլէրի գապուլ իթմէմիշ տիր։ Նէ՛ պիւեիք սպրամվը հէնապ։

Ալամպէր քէնտիսինէ վալիտէլիք իսէն ճամանը գատընընը խանէսինտէ 60 սէնէ իգամէթ իթմիշ վէ մէրգումէ հագգընտաքի մուհապպէթի գալպիէսի միբենթէհան քէմալէ վասլ օլմուշ տուր։

Հաթթա քէնտիսինէ թագիմ օլունան միւքեաֆաթ վէ հէտիեէլէրին հէման ճիմլէքինի մէգսուրէեէ թէրք իլլէմիշ տիր։

Վօլթէր վէ էրպապը ֆէնինին էքսերիսի Ալամպէրին տասթու օլուպ, ֆինուն վէ մէարիֆին թէրագգըսընա տաիր արիգ ու ամիգ միւթալէաթը ֆիքրիեէտէ պուլունուրլարը։

Ալամպէրէ 30 սէնէտէն ցիեաճ մուհիպպի սաարգ օլան Մարմոնթէլ միւվարիէյհին ահվալը թապիեէսինէ տաիր չոգ եօլտա պէեանը մալիմաթ իթմիշ տիր։ «Պիր մէճլիստէ էն զիեատ եիւզիւ կիւլէն, թաթլը սէօզ սէօյլէեէն Ալամպէր տիր։ Սապահ վագթլարընը մաքինա վէ հէյեէթ մէսէլէրի հալլինէ սարֆ իթտիքտէն սոնրա մէքթէպտէն գուրթուլմուշ չսճուգ կիպի վալիտէի մանէվիեէսինին խանէսինտէն չըգա՝ վէ հէման պիր էյլէնճէ աթալ իտի։

Միւմարիէյհին էսերի զէքեասը

օլարագ քիթապխանէլերի թէզեինի իթմէքտէ պուլունան քիթապլար՝ պալէատէ պէհեան խուլէնլէրտէն մաատա պիր ճիլտէն իպարէթ «Սէնաբալի մուգավէմէթլէրինէ տաիր Նազարիեաթը ճէտուէլ» իլէ 3 ճիլտէն իպարէթ «Մէսէլէ պէհիս նուգաթը միյխեթելիթէի մուհիմմէսինէ տաիր թաՀարրիրնամէ» վէ 8 ճիլտէն իպարէթ «Մէճէլլէի րիազիիէ» նամ քիթապլարը տըր։

Ալամպէր, 1783 բէնէսինտէ վէ ֆաթ իթմիշ տիր. միշմաւլէյհինին Ֆրանսըզ լիսանընըն էտէպիեաթը նա իթմիկի խըտէմաթ տախի ին քեօրիւնիւլէճէք տէրեճէլէրտէ տէյիլ տիր:

Ֆրանսանըն հէյէթիյէ ռիտիկի էն միւգթէտիր մուհարրիր վէ էն մէշհուր ֆէյլէսօֆլարտան օլան Տիտէրօ իլէ միւթթէհիտէն թահրիր իթտիկի Բիւլլիւթ՝ պու խտտիպէը խալամ խուէպիլէճէք էն գալմի ոէլի տիր.

Պու չօգ ասարը մանզումէ վէ մէնսուրէսի էյլան Ֆրանսա խուէպ պասըընը մագհարը ինթիքամիմթը ֆէլէքեատէսի օլմագ տըր։

Խիւլասաթէն չունու տիհէպինիրիգ քի, Ալամպէր, Վօլթէրին պիրէ մագհարը թահսին վէ իհթիրամը օլան պիւեիւք պիր ալիմ, միւգթէտիր պիր մուհարրիր, ճիտտի պիր ֆէյլէսօֆ, արիֆնամա պիր գամի վարտի.

Համիդէթ ի վաթանիէսինի տէրեճէի քէմալինի Ֆրէտէրիք վէ Գաթէրինայի վատարըմա գարշը իթա իթտիկի ճէվապլարըն բէգ կիւզէլ խալամ իթտիքլէրի թաքիբինէ միւսամաննէ տիր.

Պուլունան չէնի մահ մուգաւէմէթլէրի գազէթէլէրտէ պիլտիրիլմիշ գէրարի կէշմիշ օլան, վէ գարագ ու հաթէատէն խաւլը Ամերիգադըն Սըն համ գազէթասընտա, պէյինտէ խասիմանէ մէգալէլէր նաշըրէ պուլունան Թօրագեան Հ. Էֆէնտի հագգընտա, մէզքիւր գազէթատա պու տէֆա, տաայէթ թէտկիճէ չալըշըլտը պիր պէնտի տէրճ էտիլմիշ օլտուղունտան, պիլ մէհզունիյէթ թէքզիպէ մէճպուրիյէթ տէ պիւլտիւ. թէքզիպ միւմաւլէյհ Թօրագեան Էֆէնտինին, չէնամէթլու Իրան Շահը Հազրէթլէրինին Թարաֆընտան տա պիր կէլտը Շէրի Խուրշիտ Նիշանը վէ գօմանտանլըգ րիւթպէսի իթա պուլունտուղունը պիլտիրէն, վէ շու մուվաֆագըյէթ վէ իլթիֆաթտան տօլայը քէնտիսինի թէպրիք էտէրիզ.

ՀԱՅԿԱԶՈՒՆ ԷՖԷՆՏԻ ԹՕՐԱԳԵԱՆ

ՎԷ

ԱՄԱՐԸ ՆԱՏԻՐԷՅԻ ՇԱՐԳԻՅԷ

Նիւ-Եօրգտա թապ ու նէշր օլունան Սըն գազէթասը, սօն նիւսխալէրինտէն պիրինտէ, Էֆէնտիի միւմաւլէյհին բէսմինի տէրճ իթ, տիքտէն սօնրա, միւմաւլէյհին Ամերիգատա թիճարէթ աւէմինտէ պիր մէվգըի միւհիմմ իհրազ իթմիշ օլտուղունա տաիր տէ ուզունճա պիր պէնտ եազմըշ տըր քի, պէնտի մէզքիւրուն խիւլասասի միւնտէ-րիճաթընը պէրվէճճի աթինտալի իտէրիզ.

«Սօն պիր չարեէք ասր զարֆընտա մէմալիքի Շարգիյէէ մախսուս օլան ասարը նատիրէ վէ նաֆիսէ պիլխասսա էսկի Սամանի, Իրան, Թաթար վէ Արապ մէմլէկէթլէրի մամուլաթընտան պօլունան գալիչէ, խալը վէ պուն-նա մումասիլ էշեայի նատիրէ գումաշ վէ սայիրէյի ասարը գատիմէ սէնայիէ խանէլէրի վէ մինեաթիւրլէրի թէզեին իթմէք իգթիզա էտէն կէօզէլ աթիքէլէր վէ գապլարը մինատիւր վէ նագըլ օլունմալարը տըր

«Պու նէվիտէն օլան էմթիանըն չօղու մէմլէքէթիմիզէ պագը խուսուսի թաճիրլէր վէ էմանէթճիլէր իլէ կէթիրիլմիշ տիր, լագին միլլի Մատմազէլ Շարգիյէ թէմասէ օլունան վէ Հայգազուն Էֆ. Թօրագեան նամընտա պուլունան պիր սէրմայէ վէ թիճարէթխանէ նէշր իլէ թէսիս իթմիշ տիր, պու վէ Թիճարէթխանէի մէզքիւրէ պիւյիւք պիր շէօհրէթ գազանմըշ տըր. Ամերիգատա պու նէվի էշեանըն ճինս ճինս միւգայեսէ օլունան սէրմայէ իլէ թաքդիմ իթմիշ տիր, վէ մէվաղ վէ ասարը նատիրէ վէ գատիմէ թիճարէթինտէ էն մէշհուր պիր թաճիր օլմուշ տուր.

«Թօրագեան Էֆէնտինին սաթրիգ միւնասէպէթ մէշհուր պիր մաղազա վէ իշ պիլտիքլէրի պիր գազ այտ վէ սէնէ էվէլ Ամերիգաեա կէլմիշ վէ Հայրէնիյէ Էֆ. Թօրագեան կէլ հիւրմէթ էյլէմիշ տիր.

«Էրթէսի գիւն պիր գէճէ գալիճէ քէլէմ. Թօրագեան Էֆէնտինին սաթըլան էշեայի ֆէվգըլ-ատէ ֆիաթլարը, պու վէ Շէրգի խուսուսիեթլէրի միւնասէպէթլէ կէթիրտիկի ասարը նատիրէ վէ գիւզէլ ուսուլ մէթանէթլէ միւթհիշ պիր մուվաֆագըյէթ կէօստէրմիշ տիր. մէզքիւր պէգ Սէնտ Լուիս վէ Սիգագօ Սէրկիլէրինտէ տախի թէշհիր իթմիշ վէ մէտալեա գազանմըշ տըր։

«Թօրագեան Էֆէնտինին թիճարէթի խաւլը պիւյիւք մէճմուասը պիր գաչ այ էվէլ Նէվ-Եօրգտա Մէթրօփօլիթէն Միւզէսիյէ վէ Սիգագօ Մէզատը 3 գիւն ֆիքրիյէթէ թագտիմ օլունմուշ տըր. վէ տաաճէնի սաթըլմըշ տըր».

Գէրապատտան 8. Տրդատ վարժապետ Պոլսոյ Առաջնորդ Հայոց Սրբազան Հօր՝ միւկօլտ.

Գէրապատտա Ս. Հայր,

Ներկայ տարւոյս սեպտ. ամսոյն ընդունած էի ձեր գուպագ (?) հին ձեռագրաց անուն ազգօգուտ երկասիրութեան երկու օրինակները, զոր չնորհած էին իբր ընծայ. վասն որոյ երախտապարտ զանձն համարելով, խորին շնորհակալութիւն ներս յարգանաց կը մատուցանեմ. զի նոյա խրախուսեալ միշտ խուզարկութիւնք կընեմ գիւղիս մէջ հին ձեռագրաց և գտայ 30ի չափ յանուն գիւղիս եկեղեցական գրքերէն որոց մէջ կան կարեւոր կըտորներ, Աւետարան, Մաշտոց, Շարականներ և հին Տաղարաններ են. Նաեւ մի մագաղաթեայ գիրք որ կը բաղկանայ 150 թուղթերէ որ բոլորովին հնցած է և շատ մը թուղթերը պակսած. ասոնց մի քանի խորանները, լոկ կարմրով ու գեղնաւ նկարուած ու զարդարեալ, գրքի առաջին մասը կը պարունակէ Եսայեա ԿԶ. գլուխ մարգարէութիւններ, իսկ երկրորդ մասը Պօղոսի Առաքելոյն 15 թուղթերը և այլ մի թուղթ առ Պօղոս ուղղեալ Ստեփաննոսէ (տե Ստեփաննոսը տես Ա. Կորնթացւոց ԺԶ. 15-17) և ընկերաց նորին. և երկու մասերուն մէջտեղը Պօղոսի թուղթերուն վկայութիւնք, հին կաակարանի կարգերեն և Սրբոյն Պօղոսի համառօտ կենսագրութիւնը կը պարունակէ մինչեւ ցմահ, ընկերցողք անշուշտ սա թուղթերուն 15 երորդին վրայ հետաքրքրական ակնարկ մը պէտի ձգեն. բայց Պօղոս 15երորդ թղթով կը պատասխանէ Ստեփաննոս, Նէմինոս և Բոլոս եկեղեցական պաշտօնէից Կորնթացւոց որք բուռ եալք ի բանիցն Սիմոնի և Կղէոբայ սալ ընդդէմ քրիստոնէութեան, կատիպէն զՊօղոս մի յատուկ թըղթով մէ անձամբ գալ կամ բանիւք համօզական թղթոք քարոզել զեկեղեցին Կորնթացւոց. Պօղոս զայս թուղթը Փիլիպպոյ բանտին մէջ առնելով կը մտնայ իբր կապանքներու և սուգ առեալ կը պատասխանէ առ Կորնթացիս երրորդ թղթովն որով Պօղոս կը պաշտպանէր ճշմարտութիւնը ինչ ինչ ապացոյցներ մէջ բերելով, և կը համոզէ զեկեղեցին մաքառել միշտ ընդդէմ ուրիշ աղանդ փիլիսոփայութեանց. գրքիս մէջ սա թուղթը գրուած է երկրորդ Կորնթացւոց թղթին անմիջապէս ետքը, հանդերձ առ Պօղոս ուղեալ Ստեփաննոսի թղթով, երկրորդ Կորնթացւոց անունամբ, համառօտ և մի խնդրոյ միայն կը պատասխանէ.

Գերապատիւ Ս. Հայր, երրորդ Կորնթացւոց սա թուղթը, մինչեւ ցարդ չէ տեսնուած, եթէ կարեւորութիւն ունի կամ ներելի է, մամլոյ կրնամ յանձնել յաղ եւ նման պատճէնը.

Մնամ միշտ Ն. Ծ.
ՊԵՏՐՈՍ Ք. Տ. ՅԳ.
Իզմիրլեան

11 դեկտ. 1894
Մանճուտուն

ՄԱԹԲՈՒԱԹ ՆԻԶԱՄՆԱՄԷՍԻ

(697 Նճի Նիզամնամէնին ապտամ)

24.— Իշպու Նիզամնամէ աճքեամընա թէվֆիգէն զէթէլլիւտ վէ իզտիվաճ վէ վէֆիյաթա վէ պեջ վէ չերաքէ վէ էմլաքը մէնգուլէ վէ զայըը մէնգուլէ խճարընա վէ աէլ իթլադ խուսուսաթը գաթիէ վէ պուտուրը թիճարիէ վէ ատլիէէ միւթէալլիգ էվրագ իլէ ուսուլը մէզհէպիէէ տաիր թապ ու նէշրի միւմատ օլան էվրագ վէ թէամիւլ վէ պալէ վէ էմ սալի մաշէլլէրէ միւթէալլիգ իլանաթ վէ տէվաիրի րէսմիէէ իլէ խուսուսի խասէլէր թարաֆընտան թապ իթտիրիլէճէք իլանաթ իլէ բարօթօլար վէ գավանամէլէրին ճէ տավա վէքիլլէրի թարաֆընտան տախիլ իլէ իկէլէր հէտ գրիլմա մանզիմ օլունան էվրաք վէ լահայիհըն իմզասըզ րիւխսաթիւնէ թապլէրին միւտաաէ իսթիմէքլէրի թարաֆընտան թապ իթտիրիլէն պու միսիլլու էվրագտա մէնսուպէթի գանունիէ էր մուճիպ պիր չէյ պուլունմամադըգը հալտէ նէշրի վէ էս թայիփի մատպաանիւէլիէսի թարաֆընտան թապ լուգ օլունարագ հագգ դարըննա լազըմ կէլէն մուամէլէի գանունիէ իճրա գըլընաճագ տըր, վէ մէզքիւր գարիֆ չէքիլմեսի վէ սայիր ուսուլը գարալը օլարագ իլանը վարագալար նէշրի մէմնու տուր վէ նէշրի օլունաճագ տուր. թագ վէ թէրգէ թաքիպիշ մէճալի օլման վէ միւգէտտիլէրտէն թօպլատըրըլմագ տըր։

25.— Հէր նէվի բէսմ վէ թասվիրլէր վէ միւհասէպատ վէ արմա-

---

(35)

ԷՍՐԱՐԸ ՓԱՐԻՍ

տիւր . . . կէլ . . . կէլ . . . պէն բէք ալէա պիլիեօրում . — լաքին պագըրս պէյլէ . . . վէ չու նիւգինէ տիկէր թարաֆտա չէվիրտինէ . . . Օ՛փ Սէսիլի տիր . . . Սէսիլ՛ . . . — էվվէթ . . . մագ . . . պէն Սէսիլիւնիմ . . . կէծրիւեօրում էա, խիզմէթիւս տախի հիւնի էք մալըտ էէքթա, վէ չիվէ վէ ճիլվէտէ պի հէյմա մլաու. գուլագ թազտիրտէ, աՀիզ պու թարէքէթլէրին իւչ ի-լանճըլէրի Թազսարընտա գուրշընտա պէքլէմէգլիւնինէ իւ իւ-թէ տուլու խալիգ կիւզէլլէրինտէն էւիւչ Մօրէլ. 35 վէ ասըլզատէլէան կիւզէլլէրինտէն տիւչէս ըը Լիւդընէ, վէ սրճագ ֆէյլիմէլէրին եալանը կիւզէլլէրինտէնտէ Սէսիլի, խըզխռմիւզ տախի քէյֆինիզը վէ էմրինիզէ միւնթազըր . . . պուէրկուրունուզ, ինթիխամա՞ գարընըզ . . . գէճէնէէմ պիշիմ իչին տիր . . . կէ՛լ . . . կէ՛լ . . . հէճէնէմ նիչին իչին տիր ա) — էվվէթ, էվվէթ տէնիւղ պագըղըտ մագ Ֆէրրան տիզլէրի իւզէրինէ գալգարագ, վէ գօլլարընը ազգարադաւա մէզգիւր գարըլարը սանի խէփալարը թաւթապ իւզիւէէրէք. Պու սօն պիրիքէ գալքէթ վէ համեէթէն սօնրասա միւհիմ պիր սավըշըլմագ իւէ պիւլէթ կէլտիկիւնտէն մէրտուտ տէրհալ աղգասը իւզէրինէ տիւչ. տիւ պիւլա հարէքէթ օտէն կիւչի գալգա գալար, գանը խըէքիւնինքի օլանտէ կէօզլէրի խիչագը տիւզարը ֆըրլամագտա, ֆէլըթէլիւտէ պիր սուրէթ տէ ինինլէրի չէքէլմէքտէ վէ լէհճէսի պօզուլմագտա իտի, չէօյլէ քի, էլէքթրիգ

մարիֆէթիլէ հարէքէթ իթտիրիլէն պիր էօլիւնէ պէնզէմէքտէ իտի. տատագլարը արասընտան քէօբիւքլէր պօշանմագտա, աէսի գըրըլմագտա, վէ պիր գըւսըզլուգ հալի բէնչէսինտէ պուլունմագտա իտի, չիւնքի, պու աղլամէթլիլէր աղզ ու աէվտա հիւնէթինէ մախսուս օլուպ, սաէթսա տէհշէթ վերիճի պիր գուտուրըլուգ պէլամէթլէրինէ խիշապիւ իտիլէր.

Նիհաէթ պու ճանավէր հէրիֆին էօմրիւնիւն բըղըը, պու եօլտա աէհշէթ վէր խրէնլար վէ սանըգլըըլըմալար օրթասընտա օլարագ սէօնմէքտէ իտի, նաալը քի չու-ան սառըսըը լէդիզլէտէն իտ անլաշըլմագտա տըր. — «գարտըշըմ պիր կիւճ... 35 գարտալըն չալիշտէն մաալըը նինաան քիմիլէր, ասէթէ ֆէրտլէրինէ գըզամիլմագտա տուրլար 8. 7 պէնտիմ պօլ. Նուսա պօզադըմ սարըլմագտա պէյլար. Դէ. աթէշ կիւնտէ կի բանտագ օլան բարմագլարը... միւճուտիմտէն իւ- չիւնէ կէչիմէքտէ տիրլէր . . . Հէր թարաֆըմ աթէշ իչինտէ տըր . . . աէ ներէտէսին Սէսիլի՛ . . . Սէսիլի . . . — տիմէքտէ իտի.

Իշթէ մագ Ֆէրրան պու էօլտա պիր էօլիւմ իլէ էօլ-միւշ . . . վէ Րօտոլֆտա տուչարը հէյպէթ ճիհան իչ տուրտի.

ՕՆՈՒՆՃՈՒ ՖԱՍԸԼ

ԽԱՍԹԱԽԱՆԷ

Տէրխաթէը գըլընմալըրը քի, Ֆլէօր տը Մարի Հազըր մալիֆէթիլէ տէնիզտէն գըզըլթալըրտան սօնրա, Րոմաժէօր պաաայը եագընընտա վագը տօգթէօր Կրիֆա-

ֆուը եապըլըր իվի խասթախանէսինէ նագլ իտիլմիշ իտի. միւմաւլէյհ տօգթէօր պիր մէմլէքէթ խաստախանէլէրինտէն պիրինին թապիպի իտի. իսմի հիքայէմիզի օգուեան գարիլերը չիմտիտէն մէզքիւր խաստախանէէ կէօթիւրիւրիզ.

Միւմաւլէյհ տօգթէօր Կրիֆօն ալիմ պիր զաթ օլուպ, պիւեիւք իլթիմասլար սահէսինտէ մէզքիւր խաստախանէնէ թապիպի խուսուսիսի իտի. վէ քէնտի գօզուշլարընա, ատէթա պիր նէվի թէճրիպէ մաշլէլի նազարըյլա պագըլմագտա օլտուղունտան. քէնտի իլլաճլարընը վէ թէրթիպլէրինի ֆուգարա քէյֆինտէ իւզէրինէ թէճրիպէ իթտիքտէն սօնրա, քէմալի էմնիյէթ իլէ զէնկին միւշթէրիլէրի իւզէրինտէ իճրա իլէ իթմէքտէ իտի, վէ քէնտի թապիրինէ, պիր չէյի եէնի պիր թէճրիպէ, էվվէլա պիր չօգ ֆուգարա իւզէրինտէ թէճրիպէ իտէր իտի. էյլէ օլմասըն քի, զէնկին միւշթէրիլէրինէ վէրմէզ իտի. միւմաւլէյհին կէօզլէրի սանաթընը զայիֆ ու ֆաթըր բէրթէսիլէ գազանմըշ օլտուղունտան, վէ պէլխասսա պու ուսուլ քէնտինէ պիր աէթ հիւգմիւնի ալըրտը. վէ պիւա զօրու վէ զօնթրօլ, հէնի պիր չէյ պուլմագ ատէթ վէ զորլուգ իլէ իշթէնիլ քիւի ատէ ու հաթէքէթ իլէ մէսէլէնին վէ միւթէֆէթիրի պուլունտուղունտան, հէմ պիլա ֆիւթուր, խաստալարը քէնտի թէճրիպէլէրինէ պիր ալէթ վէ պիր սէրմայէ իլէ մէքթէ իտի, վէ հէմտէ պարապարա պիր սաֆիլէ իւզէրէ տօղրուտան տօղրուեա սէօյլէնմէքտէ իտի.

Մէսէլա, միւմաւլէյհ տօգթէօր, հէնի վէ հէնուզ խաթմալը պաշլամագտա պուլունան պիր իլաճը թէճրիպէ (Մ[illegible])

լար վէ պու նէվ սաքի չէյլէր թապ վէ նէյր վէ թէյհիր վէ փիրուխթ իտէնլէր։ 20 Ինճ մասատ հիւքմիւ նէ թէվֆիղի հարէքէթէ մէնապր ծլուպ, Մէարիֆ նէզարէթինի բուխասաթը ըէմիրեմ վէ միհրի մախասուսունու միհրթէվի նիւսխէսինի խմիրնամալ իթմէնլէրէն 3 նս մանլը ալթունունան 10 ժլթունա գատար ճէզբի նագտի ախզ օլունուր։

ԻԻԶԻՆՃԻԻ ՖԱՍԼԸ

Քիւթիւպը էճնէպիսէ

26։— Մէմալիքի էճնէպիսէտէ թապ ու իսալ վէ նէյր օլուկան քիւթիւպ վէ ըսասլ վէ ըէսմ վէ թասվիր վէ միսալեա վէ ալնա կի պի ասֆրբն Տէրիսասաէթ Մէարիֆ նէզարէթինէ վէ միսասաթը Շահանէտ մէարիֆ միսիրլերի նին վէ մէարիֆ միսիրլիքէրի պուլունմասան հէրլերտէ մէմուրլարի մահէլլինին բուխասաթը խմիրնամալ խմիրնամալ մէմալիքի Շահանէտ խմիրնամալ մէնու տուր։ Էնալաթը միսմամէզ մամ պուլթընը սաիր մէմալիքի Շահանէտ խմիրնամալ տակի խմիրնամալ բուխասաթ լազըմ ատրը։

27։— Քիշթիպ վէ ասաբը էճնէպիսէ կէօրիկլերէրբ վկրուատան մէմուրլարնի մամնուսէսի թարֆընան մուայէնէ գլունաղ, մէմալիքի Շահանէտ խրխալերինէ մամնուր կէօրնմէ տիկի թազքիրտա պահիպ վէ ինճ միւրսիլիւյլերինէ վէրիլէճէք վէ ալու խուսուսնա թէրէտտիւտ ի տիլտիկի հալտ։ քիւթիպ վէ ասաբը մէզբիւրէնին էսամիսինի վէ մէզատիրինի միպէյլինի իբի նիսլէ իւզերինէ նպիր ճէմվէլ թանրիմ օլունմալտր։ մէմուրլարնի մամլէ մամլէ մամլէ հալտ։ վէ եա միսրիլերինէ պիր ճէմվէլ թանվիրլէր վէ սահրլէր վէ եա միսրիլերինէ հիքմէթ ալտ Ռուսումաթ խոտրէլերի թահթը նէզարէթինտէ օլարագ իստէ օլունճագ։ վէ ֆազաթ սահիպլերի վէ եա միսրիլեյլերի ի եատէ մասրաֆքընը պիր մահ զարֆընտա թէսվիրեմ իթմէտիքլի ի հատ իչպու քի թիպ վէ եա ուռիլ զապթ վէ միսատերէ իսիլեմէք տիր։

(Տեսլա)

ԹԻՒՃԱՒՐԻՑԵԷ

Զրգան հաֆթաբի բիացամբզատ տախի հէնուզ բէվանը թամամ էջ սէրլերի կէօրիլէմէմիշ տիր։ Զրգան հաֆթա էննասընտա կէլէն 2000 քիլե սէրթ պուղանլըն Ռուսիի վէ էսիրնէ միվաֆէտատրընը գրեսի 24 բարատա էլտէն չրգա ամբլմբզ տրը։ Եուսմուշագ պուղատատան չրգան հաֆթա 30 պին քիլե կէլմիշ։ վէ մէվճուտ մալ իլե պիրբիրինէ ճինտինէ կէօրէ գրեսի 13¼-14 ղրշ։ ա 41 պին քիլե ատթըլմըզ տրը։ Կիրգա վէ Ագիմէ պուղատալարը իւզերինէ միվարէտատա եօգ իսէ տէ, քիլեսի 14¾-15 պուջուգ ղրշ։ ա մէվճուտընատա 20 պին քիլեսի ատթըլմըզ տրը։ Մընը պուղատալը, չատատ վէ եուլաֆի իւզերինէ մուատէլէ վուգ։ պուլմամբզ նսէ տէ, հէր պիրբրլերինին գրեսի ֆիեաթլարը 21, 16, 17-17 պուչուգ բարա բատէսինտէ ճէրեան իթմիշ տիր։ Արբա սաթընը տախի քիլեսի 7¾-8 ղրշ։ ա օլարագ 8 պին քիլեսի պուլմուշ տուր։ Ունա կէլինճէ, հաֆթա զարֆընտա 10 պին չուվալ Օռէսա վէ 20 պին չուվալ Իպրահիլ վէ 30 պին չուվալ Մարսիլիա վէ Զապին ֆուվալ։ Ունա գանանա կէլէրէք քանմիէն սատ թրզրզարը։

Գրեսի 13 պուչուգ 14 բարատա քերէք իւզերինէ տէ թալլի մուավլամ ճէքէնան իթմիշ տիր։ Ֆասուլա, նօհուտ, սոմսար քէնտիրք խոչխաշ, բասուգ թէսուսլարմըյա գուչ եէմի իւզերինէ ախզ ատիա վուգէճ պուլմամբզ իսէ տէ, հէր պիրբրլերինին 100 գրեսի 100-110, 46-47, 77-78, 46-47, 65, 32-33 վէ 38 բարա բատասինտէ ճէրեան իթմիշ տիր։ Գուճ եէմիտատէն չիմտիքի հալտ 2 ղրշ չուվալ մէվճուտտուր։ Քէլթէն թոխմընտան 300 չուվալ գրեսեր 46-47 բարատա ֆիրուխթ իտիրիլ։ վէ Էրբէյլի մեվսիմատա ատ ունանդ 300 չուվալ ճէվիզ վէ 200 չուվալ ֆընդրզ սաթըլմըզ։ վէ ճէվիզնը գանթարդ 50-55 վէ ֆընդրզնը տախի 58-60 ղրշ։ բատասինտէ պուլունմուշ տուր։

Պաշլըճա իխրաճաթ էմմամբզատան պուրունան 400 պալա թիֆթիք գրեսեսի 45¼-46¼ ղրշ։ ա էլտէն չրգարբրմբզ։ վէ ճէրիմ իւզերինէ մուատէլէթ վուգու պիրմամբզնը իսէ տէ, քիլեսի 69 չուվալ սաթըլմըզ։ վէ պունուն 40 չուվալը գրեսնի 17-17½ ղրշ։ նան եէնի մահսուլ Գալսերիսէ էվէ ալնը։ վէ 26 չուվալը 15½-16 ղրշ։ բուշտան գարը ճինս ֆիրկոտ։ վէ 3 չուվալը 7 ղուրուշտան չրգընմբզ։ Գալսերիսէ մալի պուլունմամբզ տրը։

Գէպալիք աֆիսօտան 31 սանդ ատ սաթըլմըզ։ վէ պունուն 98 սանդըզ գրեսի 137-140 ղուրուշտան Մալթիա։ վէ 13 սանդըզ 155 ղուրուշտան Զիլե վէ թոգատ մալինտէն իպարէթ պուլունմուշ տուր։

Սբիրթատան պուռ հաֆթա դարֆընտա 16 ֆրշը ալեա վէ էնտան վէ 12 ֆրշը սաբր Ռուս ինբիրթատան կէնէրէք։ 43 վէ 42-43 գրեսերդ պիր Օսմանլը լիրասընա օլմագ դէնգրե քեամիլէն ֆիֆրուխթ օլունմուշ տուր։

Դանթարիսէ էմթէամբզա կէլինճէ, պու հաֆթա գանվէ կէլմէմիշ իսէ տէ, մէվճուտատանատ տախի հիչ պիր չէյ սաթըլմամբզ կիպի տիր։ Թրիէսթէտէն վիւրուտ իտէն 6000 չուվալ չէքիր։ մարգա

սընա կէտրե 87-92 ղուրուշա ֆաթըլմըզ գիսէ տէ, Ռուս չքերիրի։ գէրլինէ նէ մէմնուն վէ նէ տատանմի վէ գանգ պուլմամբզ տրը։ Եանլըզ գանգարը 70 ղուրուշ բանատանտա ճէրէնան իթմիշ տիր։ Հաֆթա էնտաբընտա վիբրատատէն 500 չուվալ Բանկոն բիրին հինէ 95 ղուրուշտան միչթէրի պուլունմուշ տուր։ Ճաբանա վէ Մըսրը բիրինճիրինէ տաթիճ մէվրուտատա վէ սաթըզ եօգ իսէ տէ, վիրուտ իտէն 200 սանդըզ ճաբանա նիսէ մամը սանդըզը 58 ղուրուշտան ճաբանա իզերինէ 2 ղրշ չուվալ մէվճուտտուր։ Քէլթէն թոխմընտան 300 չուվալ գրեսեր 46-47 բարատա ֆիրուխթ իտիրիլ։ վէ Էրբէյլի մեվսիմատա ատ ունանդ 300 չուվալ ճէվիզ վէ 200 չուվալ ֆընդրզ սաթըլմըզ։ վէ ճէվիզնը գանթարդ 50-55 վէ ֆընդրզնը տախի 58-60 ղրշ։ բատասինտէ պուլունմուշ տուր։

Գալսերիսէ 31 սանդ ատ սաթըլմըզ։ վէ պունուն 98 սանդըզ գրեսի 137-140 ղուրուշտան Մալթիա։ վէ 13 սանդըզ 155 ղուրուշտան Զիլե վէ թոգատ մալինտէն իպարէթ պուլունմուշ տուր։

Գալսերիսէ մալի պուլունմամբզ իսէ տէ, Ռուս չքերիրի։ գէրլինէ նէ մէմնուն վէ նէ տատանմի վէ գանգ պուլմամբզ տրը։ Եանլըզ գանգարը 70 ղուրուշ բանատանտա ճէրէնան իթմիշ տիր։ Հաֆթա էնտաբընտա վիբրատատէն 500 չուվալ Բանկոն բիրին հինէ 95 ղուրուշտան միչթէրի պուլունմուշ տուր։ Ճաբանա վէ Մըսրը բիրինճիրինէ տաթիճ մէվրուտատա վէ սաթըզ եօգ իսէ տէ, վիրուտ իտէն 200 սանդըզ ճաբանա նիսէ մամը սանդըզը 58 ղուրուշտան ճաբանա իզերինէ 2 ղրշ չուվալ մէվճուտտուր։ Քէլթէն թոխմընտան 300 չուվալ գրեսեր 46-47 բարատա ֆիրուխթ իտիրիլ։ վէ Էրբէյլի մեվսիմատա ատ ունանդ 300 չուվալ ճէվիզ վէ 200 չուվալ ֆընդրզ սաթըլմըզ։ վէ ճէվիզնը գանթարդ 50-55 վէ ֆընդրզնը տախի 58-60 ղրշ։ բատասինտէ